

Højesteret, som paa ingen Maade kan afvises, og den strækker sig ud over al den Tid, Højesteret har levet under Loven af atten Hundrede og nogle og halvtreds, som paa-lagde den at handle saaledes.

Der er blevet sagt, at det er forfærdeligt, at jeg beskyldte Højesteretsdommerne for, at de i Provisorieperioden havde stemt mod deres inderste Overbevisning. Jeg mener tværtimod, at man maa sige, at de stemte efter deres inderste Overbevisning; men det var ikke efter deres faglige juridiske Overbevisning som Dommere, men efter deres inderste Overbevisning som Mennesker og som politiske Borgere. Det var politiske Domme, der blev afsagt, Domme, som hvilede paa deres politiske Overbevisning. Og der er heller ingen Jurist, der mere vil tage disse Domme i Forsvar sagligt. Selv om den sidste Estrupper her i Landet kunde staa op paa denne Talerstol og udtale sig om denne Sag, vilde han ikke sige: Disse Domme finder jeg var fuldkommen juridisk rigtige, det var fagligt rigtigt, at de dømte Folk her i Landet efter Provisorierne — Provisorierne, som var ulovligt udstedt og ulovligt opretholdt og aldrig havde været gyldige; hvis man vilde paastaa, at de en Gang havde været gyldige, har de i hvert Fald været bortfaldet, længe inden der blev dømt efter dem.

Det er ganske klart, at det var ganske ulovligt, som Højesteret gik frem den Gang, og det er ikke underligt, jeg har dvelet ved dette. Naar en Højesteretsassessor fremsætter den for en Højesteretsassessor overordentlig karakteristiske Paastand, at der aldrig er nogen, der har klaget over, at der ikke er offentlig Votering her i Landet, saa er det ganske rimeligt paa den Foranledning at fremdrage hele det Provisorie-regimente, som Højesteret opretholdt og støttede; det er dog Ting, som har været af stor Betydning for vort Lands hele politiske Udvikling. Og naar jeg hører, det ærede Medlem Hr. Axel Møller kalder mig den store Røvser, Sædernes Censor, censor morum, fordi jeg aldeles objektivt har fremdraget et mørkt Blad af Højesterets Historie, saa viser det, hvor udbredt den Mening er, som Højesteretsdommer Cosmus Meyer har udtalt i den Betænkning, han har afgivet, og som følger med Lovforslaget, og som var Udgangspunktet for min Kritik,

nemlig den Opfattelse, at Højesteret er hævet over enhver Kritik.

Denne Mening eksisterer hos mange — der er jo dumme Mennesker i enhver Haand-tering, saa man kan ikke undtage nogen Del eller Klasse af Befolkningen for at svæve i den Opfattelse, at Højesteret er hævet over enhver Kritik. Man sammen-blander dèr paa underlig Maade visse Ting. Een Ting er, at en Højesteretsdom maa man bøje sig for, en Højesteretsdom maa man respektere som saadan. Men en meget fin Jurist sagde til mig: De respekterer jo ikke en Gang Højesteret, fordi jeg offentlig havde udtalt den Mening, at Højesteret tog fejl, naar den mente, den kunde dømme om Grundlovmæssigheden af Loves Indhold. For denne Jurist var dette, at man maa respektere en Højesteretsdom, gledet over i, at man maa respektere Højesteret paa enhver Maade og ikke kritisere Højesteret eller modsige den Opfattelse, Højesteret havde.

Man ser, det er fuldkomment forskellige Ting, man blander sammen. Det er ligesom, naar det ærede Medlem Hr. Rytter her siger, at hvis det var ulovligt at udstede Provisorier i 80erne, var det ogsaa ulovligt for den nuværende Statsminister at udstede Provisorier. Det er efter den Argumentation, der anvendes i Erasmus Montanus: En Sten kan ikke flyve, vor Mor kan ikke flyve, altsaa er vor Mor en Sten. Og denne Argumentation er endnu saa populær, at da det ærede Medlem Hr. Rytter talte, var der en Tilhører, der afslørede sig ved at raabe: Hør!

Nej, dèr er, tør jeg sige, i Danmark ingen Institution, der i saa høj Grad trænger til at høre sig kritiseret paa en sandfærdig og aabenhjertig Maade, som Højesteret gør. Der er saa mange, der ikke ønsker at kritisere; man staar dèr overfor en Magt i Staten, som det sandelig ikke er behageligt at lægge sig ud med, man kan ikke vide, naar man i den ene eller den anden Relation selv kommer til at staa for Højesteret og maa respektere dens Afgørelse og bøje sig for den. Det er rimeligt, at den kun lidet er udsat for Kritik, og den er ogsaa i Tidens Løb i høj Grad kommet til at trænge dertil.

Og naar det siges, at jeg skader den Sag, for hvilken jeg taler, ved paa visse Punkter at fremsætte Kritik af Højesteret,